1851. N°. [illegible]

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 10 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 9 September.

Zitting van den Stedelijken Raad van gisteren.

Afwezig de Heeren P. du Rieu, Mr. G. P. van Outeren, F. W. J. van den Aardwegh, A. C. Leembruggen en Mr. D. Tieboel Siegenbeek.

De notulen der vorige vergadering worden voorgelezen en goedgekeurd.

De Voorzitter brengt in behandeling:

De Stedelijke rekening over 1850, sluitende met een batig slot van ƒ59,607,28. (De ontvangsten hebben boven de raming opgebragt ƒ31,618.08°, de uitgaven zijn beneden de raming gebleven ƒ27,878.39, hetgeen met het batig slot op den staat van begrooting ad ƒ110.80° die som uitgemaakt). Met algemeene stemmen goedgekeurd.

Voorts de rekeningen van vrouwen Kraammoeders over 1850, die van den Armverzorger der Oud-Katholieke gemeente, die van Armverzorgers der Ev. Luth. gemeente, al welke mede met algemeene stemmen worden goedgekeurd.

De concept-transactie tusschen het Stedelijk Bestuur en den Kerkeraad der Nederd. Hervormde gemeente. Aangenomen met 16 tegen 4 stemmen. De concept-transactie zal ter goedkeuring dezer zijds aan Gedeputeerde Staten worden toegezonden. Inmiddels zal eene Commissie uit den Raad met Meesteren Regenten der Armbakkerij, Meesteren Regenten der Huiszitten en Diakonie-Armen alsook met de Commissie van Bestuurders over het Minnehuis onderhandelen. De Voorzitter benoemt tot leden dier Commissie onder zijn Praesidium de Heeren A. Hartevelt, Mr. G. P. van Outeren en A. Librecht Lezwyn.

Daar het ontwerp om tot eene eindschikking te geraken, dezer dagen ook bij den Kerkeraad is aangenomen, zal, indien nu de schikking zoo bij het klassikaal bestuur als bij het Collegie van Gedeputeerde Staten wordt goedgekeurd, met 1°. October het beheer van het Huiszittenhuis aan HH. Diakenen kunnen overgaan.

— Bij de *vier* Buraux tot inlevering van Stembriefjes ter benoeming van Leden voor de Gemeenteraad zijn van de **1868 Kiesbevoegden** opgekomen **1064** personen.

— L. l. Zaturdag avond werd in de Stads-Gehoorzaal eene vergadering gehouden der Zuidhollandsche Onderwijzers Zangvereeniging. Er waren negentig Zangers tegenwoordig, die de volgende 18 zangstukken voordroegen: Der Herr is mein Hirt, van Klein; Das erste Veilchen, van Kreutzer, door de Haagsche Vereeniging; Bij het Graf, van Verhulst; An den Sonnenschein, van Lachner; Wanderlied, van Mendelssohn Bartholdy, door de Leydsche; Die Kapelle, van Kreutzer; Ter Jagt, van van Eyken; Gesang der Jünglinge, van Kreutzer, door de Rotterdamsche; Serenade, van Verhulst; Auferstehn, van Klein; Das Kirchlein, van Becker, Der Wald, van Häser, door de Rotterdamsche; Der Jäger Abschied, van Mendelssohn Bartholdy; Das Bild der Rose, van Reichart, door de Leydsche; In 't Bosch, van Smits; An die Sterne, van Kücker, door de Haagsche Vereeniging; Marsch, van Becker; Volkslied, van Willems.

De uitvoering verwierf algemeene goedkeuring en toejuiching. Zij geschiedde zonder eenige begeleiding van muziek, welke wijze van uitvoering dat voordeel heeft, dat de zang niet, zoo als meermalen gebeurt, door te zware muziek wordt verdoofd of althans onderdrukt. Vooral scheen de eenvoudige wegslepende melodie van het lied: *Das bild der Rose* zeer te behagen. De zaal was stikvol, jammer dat onze stad voor dergelijke gelegenheden geene grootere aanbiedt. De Vereeniging heeft de voldoening gehad dat en de keuze en de uitvoering der stukken hare bevoegdheid hebben getoond tot het geven van deze over 't algemeen uitnemend welgeslaagde proeve. Het moge Haar tot herhaling aansporen, en haar voorgang liefde tot en bekwaamheid in de zangkunst ontwikkelen bij het opkomend geslacht. Voorts vertrouwen wij dat geen der hoorders er iets tegen zal hebben, als wij uit aller naam de Vereeniging hier dank betuigen voor den aangenamen avond, die zij hun heeft verschaft.

— Er heeft verloopen Zondag omstreeks te vijf ure in den namiddag, aan het kleine Schouw tusschen de Witte en Morschpoorten een treurig voorval plaats gehad. Twee kinderen, een jongetje van zeven en een meisje van negen jaren geraakten beide als spelende in het Galgewater en zouden zeker beide aldaar verdronken zijn, indien niet door spoedig aangebragte hulp het meisje er levend ware uitgehaald geworden. Echter hetzij men zich nu te veel met het meisje bezig hield, hetzij men in de meening verkeerde slechts één kind te redden te hebben, althans eerst, na, van het tot bewustzijn teruggekeerde meisje te hebben vernomen, dat ook nog haar broertje moest gered worden, ging men tot nieuwe pogingen over, met dat ongelukkige gevolg, dat na een groot uur zoekens, het jongetje levenloos werd opgehaald, en door iemand op de armen genomen, als een drenkeling bij de ongelukkige moeder werd te huis gebragt, terwijl nog door den Heer Stads-Apotheker J. W. Hoefman, die juist daar ter plaatse tegenwoordig was, onderscheiden pogingen zijn aangewend om de levensvonk weder optewekken.

— Gisteren werden in de Stads-Gehoorzaal de prijzen uitgedeeld aan de Kweekelingen van het Paedagogium voor het onderwijs der Oude en Nieuwe Talen, onder bestuur en medewerking van den Wel-Ed. Zeer Gel. Heer Dr. J. J. de Gelder. Twee jonge lieden der hoogste klasse hielden door henzelven opgestelde declamatiën. A. J. Hazenberg, *de Homero ac Virgilio*; J. J. Dermout, *de Urbe Athenarum Phocionis aetate*. Daarna werden den Jongelieden in de rangorde van de klassen-verdeeling voor de Oude Talen de volgende Eereprijzen uitgedeeld.

EERSTE KLASSE. Aan A. J. Hazenberg, een prijs voor de Oude Talen, de prijs voor de Natuurkunde, de prijs voor Oude Geschiedenis eerste klasse en Nieuwe Geschiedenis eerste klasse; aan N. H. de Kanter, een prijs voor de Oude Talen en een prijs voor het Duitsch eerste klasse; aan I. J. Dermout een prijs voor de Oude Talen, een Getuigschrift dat de prijs voor de Wiskunde tweede klasse, door het lot tegen Nimmo en Cleerens verloren is, en een prijs voor het Duitsch en Engelsch eerste klasse; aan M. W. Nimmo, een prijs voor de Oude Talen en de prijs voor de Wiskunde tweede klasse.

TWEEDE KLASSE. *Eerste Afdeeling.* Aan A. G. L. van Dishoek en C. A. Klinkenberg, elk een prijs voor de Oude Talen; aan W. F. J. B. Cleerens, een prijs voor de Oude Talen, een Getuigschrift dat de prijs voor de Wiskunde tweede klasse door het lot tegen Dermout en Nimmo verloren is en een prijs voor het Fransch en Duitsch eerste klasse; aan H. A. Blume, een prijs voor de Oude Talen en voor het Duitsch Eerste Klasse; aan H. W. Terpstra, een een prijs voor de Oude Talen.

TWEEDE KLASSE. *Tweede Afdeeling.* Aan A. Klinkenberg, een prijs voor de Oude Talen; aan K. E. Verdam, een getuigschrift voor de Oude Talen; aan H. Koetser, een prijs voor de Oude Talen; aan P. M. S. Kros, een prijs voor de Oude Talen, en de prijs voor het Teekenen eerste klasse; aan J. du Marchi Sarvaas, een prijs voor de Oude Talen en een prijs voor het Duitsch Eerste Klasse; aan J. H. Zilver Rupe, een prijs voor de Oude Talen, voor de Nieuwe Geschiedenis tweede klasse, voor het Duitsch tweede klasse en een Getuigschrift als tweede prijs voor het Teekenen; aan A. K. H. E. Bousquet, een prijs voor de Oude Talen en voor het Duitsch tweede klasse; aan Ph. Machielse, een prijs voor de Oude Talen en aan L. Fanguan, een prijs voor de Oude Talen en een Getuigschrift voor het Hollandsch tweede klasse.

DERDE KLASSE. Aan B. A. Barkey, een Getuigschrift voor de Oude Talen, aan G. Zaalberg, W. de Gelder, S. P. I. Kros en L. Bellerinck, elk een prijs voor de Oude Talen.

VIERDE KLASSE. *Eerste Afdeeling.* Aan C. G. C. Reinwardt Collot d'Escury, een prijs voor de Oude Talen, aan I. E. J. Homan, een prijs voor de Oude Talen en een Getuigschrift voor het Hollandsch tweede klasse; aan M. G. Bentfort, een prijs voor de Oude Talen; aan R. I. C. Stoffels, een prijs voor de Oude Talen en de prijs voor de Wiskunde vierde klasse en aan A. Rutgers, een prijs voor de Oude Talen.

VIERDE KLASSE. *Tweede Afdeeling.* Aan E. Collot d'Escury, een Getuigschrift voor de Oude Talen; aan C. Th. van Westerbeeke, een prijs voor de Oude Talen en een Getuigschrift voor het Hollandsch tweede klasse; aan J. P. Engels, een prijs voor de Oude Talen, de prijs voor de Wiskunst derde klasse en een prijs voor het Duitsch, Hollandsch en Engelsch tweede klasse; aan J. Koetser en V. du Moulin, elk een prijs voor de Oude Talen.

VOORBEREIDENDE KLASSE. *Eerste Afdeeling.* Aan M. J. van Hasewyck een prijs voor de Fransche Grammatica, een prijs voor de Oude Geschiedenis tweede klasse en een prijs voor het Duitsch eerste klasse; aan R. H. van Os, een prijs voor de Fransche Grammatica, de prijs voor de Wiskunde vijfde klasse, de prijs voor de Oude Geschiedenis tweede klasse en een prijs voor het Duitsch en Engelsch derde klasse en aan W. A. Zilver Rupe, een prijs voor de Fransche Grammatica en een prijs voor het Duitsch tweede klasse.

VOORBEREIDENDE KLASSE. *Tweede Afdeeling.* Aan J. J. van Os een prijs voor de Engelsche Grammatica; aan P. A. de Gelder een prijs voor de Fransche Grammatica en een Getuigschrift voor het Engelsch derde klasse, en aan D. A. M. Pronk een Getuigschrift voor het Practisch Cijferen, terwijl de veelbelovende Jongelingen G. H. Blanken en W. M. S. Junius de lessen te korten tijd hadden bijgewoond om naar Prijzen of Getuigschriften te kunnen mededingen.

Na den afloop daarvan bedankte de Kweekeling H. W. Terpstra, in eene korte Latijnsche toespraak, uit naam zijner mede-scholieren, de talrijke Toehoorders voor hunne tegenwoordigheid.

— Het heeft Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden behaagd den Heer W. M. S. Junius Med. Chir. et Art. Obst. Doctor, die zich zeer onlangs uit het dorp Wassenaar hier ter stede is komen vestigen, tot H. D. consulterend Geneesheer te benoemen en hem, als een blijk van erkentelijkheid, eene gouden medaille te schenken, met het welgelijkend portret van Z. K. H. in een opschrift prijkende, dat den Koninklijken gever, evenzeer als den verdienstelijken Geneeskundige, tot eer verstrekt.

Het is bekend dat de Heer Junius den geëerden en geliefden Vorst in H. D. huis, in onderscheidene bedenkelijke gevallen, met de gelukkigste gevolgen, als geneesheer heeft bijgestaan.

— Den 5den zijn door de afdeeling Sloten van de Holl. Maatschappij van Landbouw op den drooggemaakten grond van het Haarlemmermeer nabij die plaats, twee harddraverijen gehouden.

— De Commissie van Weldadigheid heeft bij den volgenden brief, hare Instelling aanbevolen aan de Ingezetenen van Nederland:

Het is nu 33 jaar geleden, dat door de Commissie van Weldadigheid aan de ingezetenen van Nederland de ontwerpen werden medegedeeld tot kolonisatie van behoeftigen, ten einde daardoor krachtdadig mede te werken, om den toestand der armen en der lagere volksklasse te verbeteren, inzonderheid door hun arbeid, onderhoud en onderwijs te verschaffen, en hen uit den toestand van verbastering, waartoe zij vervallen waren, op te beuren.

Eene bijdrage van *ƒ* 2.60 's jaars werd gevraagd, van hen, die tot de aanvaarding van het lidmaatschap der Maatschappij van Weldadigheid werden uitgenoodigd.

Een groot aantal onzer landgenooten gaf aan die roepstem gehoor en legde zijne schatting neder op het altaar der liefdadigheid.

Allerwege werden Sub-Commissiën opgerigt, die, elk in hare woonplaats en in de omliggende gemeenten, de belangen der Maatschappij zouden bevorderen, en naar gelang van het bedrag der gestorte bijdragen regt tot plaatsing van behoeftigen zouden verwerven.

Zoo kwam de Maatschappij van Weldadigheid tot stand.

Woeste en onvruchtbare heidevelden werden ontgonnen, doelmatige woningen aangebouwd, en weldra werd eene schare van behoeftige huisgezinnen overgenomen en gevestigd. En wie nu de oorden van ons Vaderland bezoekt, waar de koloniën en gestichten der Maatschappij van Weldadigheid zijn gevestigd, vindt die te voren dorre heidevelden in meer dan 3000 bunders vruchtbaren grond herschapen, waarvan ongeveer 1200 bunders tot de gewone koloniën behooren. Werkzaamheid en bedrijvigheid ontmoeten hem op zijne schreden, en op eene uitgestrektheid van uren in den omtrek aanschouwt hij de van afstand tot afstand regelmatig gebouwde, goed ingerigte woningen, waar niet minder dan 400 huisgezinnen — eene bevolking uitmakende van nagenoeg 2600 zielen, welke, volgens vaste beginselen, door arbeid nuttig worden bezig gehouden — naar gelang van hunne krachten tot hun levensonderhoud medewerken, en aan wier zedelijk leven en hoogere ontwikkeling, overeenkomstig de godsdienst, waarin zij zijn geboren en opgevoed, rusteloos gearbeid wordt.

Tusschen die reeks van woningen zijn geplaatst de verschillende bedehuizen voor de Protestanten, de Roomsch-Katholijken en de Israëliten, — de schoolgebouwen, de onderscheidene werkplaatsen, waar zij, die den landbouw niet beoefenen, worden bezig gehouden, en alles te zamen vormt één geheel, dat, — het is niet te veel gezegd, — elk wel geplaatst hart met ingenomenheid vervult voor eene stichting, die zoo te regt, en in de volle kracht des woords, weldadigheid tot kenspreuk voeren mag.

Of wie waren weleer zij, die in de gewone koloniën der Maatschappij van Weldadigheid thans als goed geordende huisgezinnen leven en werkzaam zijn? — Waren het niet grootendeels diep verarmde lieden, die met kommer en ellende, en al den aankleve van dien, in de gewone maatschappij te kampen hadden, en waarvan velen, bij het gemis van tijdelijke welvaart, voor de eischen van deugd en zedelijkheid meer en meer ongevoelig werden?... Gewis voor zulke lieden zijn de gewone koloniën der Maatschappij van Weldadigheid het toevlugtsoord.

Tot opneming en verpleging in die inrigting, worden uitsluitend de bijdragen aangewend, die van de leden jaarlijks worden ingezameld. — Iedere gift maakt het veld ruimer tot kolonisatie van behoeftige huisgezinnen. — Niet slechts tijdelijk, voor een of ander bepaald gezin, neen, wanneer eene som van *ƒ* 1700 door eene afdeeling is bijeengebragt, wordt het voortdurend regt tot plaatsing en vervanging van een huisgezin, op eene hoeve, met stalling, tuin en bijbehoorende gronden verkregen.

Door die inrigting verkrijgt de geringe bijdrage van vijf Cents per week groote beteekenis, want de vruchten daarvan duren voort, en worden ook nog door het nageslacht ingezameld.

Zekerlijk, er wordt in Nederland veel aan armen en ongelukkigen gedaan, en dit is eene lofspraak, die aan de ingezetenen van ons dierbaar Vaderland, door den wandeling niet zal worden onthouden. — Maar zoude wel altijd het doel der edele gevers bereikt worden? Zou niet al te vaak de los daarheen gegeven liefdegift verloren gaan en maar al te dikwijls zelfs de luiheid voeden of bevorderen?... De ondervinding moge hier getuigenis afleggen, maar die getuigenis zal wel niet bevredigend zijn. — Trouwens dit ligt in den aard der zaak. Immers zoo vele behoeftigen, aan welke gaven worden uitgereikt, zijn onder geen toezigt, en het verkeerd gebruik, — zoo niet het misbruik daarvan, — valt hun ligt.

Dit alles is niet te duchten van de liefdegiften, die aan de Maatschappij, ten behoeve van den verarmden medemensch, geschonken worden. Dáár geldt de les: brood moet door arbeid, naar gelang aan ieders krachten, verkregen worden; en nauwgezette pligtsbetrachting is de eisch aan die voorwaarde innig verbonden. — Na deze herinneringen en opmerkingen komen wij terug tot het punt waarvan wij zijn uitgegaan.

Drie en dertig jaren geleden kwam de Maatschappij van Weldadigheid, tot stand. Aanzienlijk was aanvankelijk het getal dergenen, die het lidmaatschap aanvaardden. Maar thans is dat aantal ver beneden de helft gedaald.

Zoo als het gaat met elk menschelijk werk, zoo ging het ook hier. — De eens zoo gewenschte belangstelling, die iedere nieuwe zaak op zich zelve reeds medebrengt, nam in den loop der jaren af. — De dood rukte achtereenvolgens een groot deel der leden weg, zonder dat, in gelijke verhouding, het daardoor geleden verlies werd vergoed. — Meermalen werd, in verschillende oorden des lands, een beroep gedaan op den weldadigen zin der ingezetenen, en niet zelden mogten wij ons over de aanwinst van nieuwe leden verblijden. — Maar dit is niet genoeg. Er moet méér gedaan worden om de zegeningen, die de Maatschappij oplevert, regt dienstbaar te maken voor de verarmde bewoners van Nederland. — Er is nog veel uitbreiding aan die stichtingen te geven, — en de schare van behoeftigen, die er een toevlugtsoord zoude kunnen vinden, is groot!

Wij komen daarom tot U, landgenooten! met de dringende uitnoodiging om, hetzij, voor zoo verre gij reeds leden zijt der Maatschappij, door verhooging Uwer jaarlijksche bijdrage het doel en de strekking van hare stichtingen te bevorderen, hetzij door toetreding tot het lidmaatschap, tot hoogeren opbouw dier instelling mede te werken.

Wij hebben tot hiertoe opzettelijk gezwegen van de overige stichtingen der Maatschappij voor bedelaars en weezen, te Ommerschans en te Veenhuizen gevestigd, omdat het doel, waarvoor onze tegenwoordige uitnoodiging tot U wordt gerigt, uitsluitend strekt om de opneming van behoeftige huisgezinnen in de gewone koloniën te bevorderen.

Doch wien is het onbekend, dat in die gestichten eene schare van bedelaars en landloopers, thans meer dan 4000 zielen uitmakende, uit de verschillende deelen des Vaderlands, aan orde, tucht en werkzaamheid gewend worden, en op eene doelmatige min kostbare wijze verpleegd worden? Wien kan het onbekend zijn gebleven, dat daar in het kinder-gesticht te Veenhuizen ruim 1100 weezen, vondelingen, verlaten en verwaarloosde kinderen tot nuttige menschen worden opgeleid en gevormd?

Die groote gestichten, met hunne uitgestrekte gronden, — met hunne fabrieken en werkplaatsen, — met hunne scholen en kerken, vormen met de gewone koloniën één groot geheel, en zijn der Maatschappij van Weldadigheid het aanwezen verschuldigd.

Groot waren intusschen de moeijelijkheden, waarmede zij van den beginne af aan te kampen heeft gehad. — Belangrijke sommen zijn voor de eerste daarstelling en uitbreiding gevorderd. — Een drukkende rentelast was tot hiertoe een groote hinderpaal voor het geregeld beheer der zaken, en lang reeds was de aandacht van het bestuur der Maatschappij er op gevestigd, om door gepaste middelen hierin te voorzien. — Het is bekend welke maatregelen daartoe thans genomen zijn. — Eene conversie van al de obligatiën ten laste der Maatschappij spoedt ten einde, waardoor eene geregelde rentebetaling aan de houders der obligatiën wordt verzekerd; terwijl het hooge bedrag daarvan wordt verminderd, en dus eene gewenschte besparing zal verkregen worden.

Het bestuur der Maatschappij vleit zich, dat deze finantiële maatregel krachtig zal medewerken, om voor die instelling een beter tijdperk te doen aanbreken.

In verband daarmede mag het tijdstip gunstig heeten om vernieuwde belangstelling in — en ingenomenheid met hare stichtingen te bevorderen.

Daarom is het, dat wij, met al den aandrang dien het geoorloofd is te bezigen, wanneer men de belangen der verarmde menschheid voorstaat, U, onder het oog van Hem, in Wiens schatting de liefde het allermeeste weegt, Uwe krachtdadige ondersteuning afvragen.

Landgenooten! Uwe bereidvaardigheid tot het beoefenen van den heiligen pligt der liefdadigheid, doet ons vertrouwen, dat onze hoop op Uwe medewerking niet zal beschaamd worden!

Het doel toch, waarvoor wij Uwen bijstand inroepen, is te edel, dan dat wij niet op Uwe ondersteuning zouden hopen.

De jaarlijksche gift, die wij vragen, heeft de schoone bestemming, Uwen verarmden natuurgenoot nog in tijds — eer hij geleerd heeft de handen uit te strekken om met gebedeld brood in zijne behoefte te voorzien, te hulp te komen, en hem uit zijn ellendigen toestand op te heffen.

Schraagt dan onze pogingen tot leniging der armoede.

Slaat met ons de handen in een tot krachtdadige voorkoming der bedelarij, en tot bevordering der zedelijke opleiding en vorming Uwer behoeftige medemenschen!

De Commissie van Weldadigheid,

(*Get.*) FREDERIK, PRINS DER NEDERLANDEN, *Voorzitter*.

's GRAVENHAGE, 9 September.

Het groot gala-diner, dat door Z. M. den Koning, bij gelegenheid der doopplegtigheid van den jonggeboren Prins, op het Huis in 't Bosch zal worden gegeven, zal allerprachtigst zijn. Ruim een honderdtal personen worden tot de bijwoning daarvan uitgenoodigd.

— Naar men verneemt is de staatsbegrooting voor 1852 dezer dagen vastgesteld en wordt gedrukt, om in de aanstaande zitting, aan de Kamers te worden aangeboden.

— Door den Luitenant-Generaal, Adjudant en Chef van het Huis des Konings, is, namens Zijne Majesteit, aan de militaire bevelhebbers medegedeeld, dat Z. M. het schieten met een buks door de Officieren van de vloot en het leger steeds willende aanmoedigen, besloten heeft, dat er op 22 Junij 1852 op het Loo een wedstrijd zal plaats hebben in het schieten, met de Nederlandsche kernbuks naar de schijf, bij welke gelegenheid vier prijzen aan de best schietenden zullen worden vereerd. Zijne Exc. noodigt mitsdien zooveel Officieren uit tot deelneming aan voorzegden strijd, als slechts gemist kunnen worden, moetende de belanghebbenden zich uiterlijk voor 15 dezer daartoe verklaren.

— Heden heeft de aanbesteding plaats gehad van het verlengen der Hoofd- en Kruisvaarten voor den aanvoer van water naar de stoomwerktuigen Leeghwater en Cruquius, voor de droogmaking van het Haarlemmermeer. Het eerste perceel is aangenomen door den Heer N. Versteeg, te Sliedregt, voor *f* 12,890, en het tweede door den Heer J. Schouten, te Haarlem, voor *f* 16,220.

LEEUWARDEN, 5 September.

Heden namiddag ten ruim 4 ure is de Minister van Binnenl. Zaken over de Lemmer hier gearriveerd en in het Logement de Nieuwe Doelen afgestapt, en aldaar verwelkomd door den Heer Commissaris des Konings, bij wien Z. Exc. later den avond doorbragt, mede in gezelschap van den Heer Burgemeester en den Heer Griffier der Staten. Ten 9 ure werd hem eene serenade bij fakkellicht gebragt door de muziek-vereeniging ***Euphonia Crescendo***, waarvan de directie later bij hem werd toegelaten. Morgen zal de Minister de steden Franeker en Harlingen bezoeken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 5 September.

Op de lijst der verloren goederen, die van 1°. Julij tot 31 Augustus in het gebouw der Tentoonstelling gevonden en door de policie in bewaring genomen zijn, treft men aan: 319 zakdoeken, 275 doekspelden, 16 zakboekjes, 67 braceletten, 43 wandelstokken, 168 parasols, 32 parapluies, 28 bossen sleutels, 18 brillen, een aantal beurzen met geld, enz. enz. Voorts heeft de in het gebouw dienstdoende policie niet minder dan 80 verdwaalde kinderen in hare hoede genomen en aan hunne betrekkingen teruggezorgd.

— De Chetham-vereeniging heeft authentieke stukken aan het licht gebragt, waaruit blijkt, dat de oudste dochter van Milton, Anna, niet lezen konde; de tweede, Mary, niet spellen, terwijl de derde, Deborah, genoegzaam op dezelfde hoogte stond, ofschoon dikwijls beweerd is geworden, dat zij haren vader uit het Hebreeuwsch, Grieksch en Latijn voorlas, zonder een van die talen te kennen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 3 September.

Den 31sten Augustus is de Koning van Pruissen te Ischl aangekomen. De Keizer was hem tot Strobel te gemoet gereden, en had hem op het hartelijkst ontvangen. De eerste Ministers, Vorst von Schwarzenberg en Baron von Manteuffel hebben hunne Vorsten naar Ischl vergezeld, waar zich mede de bij het Oostenrijksche hof geaccrediteerde gezanten van Pruissen, Hannover, Saksen, Baden, de Nederlanden, Mecklenburg en Rusland bevonden. Ook Z. M. de Koning van Beijeren was te Ischl aangekomen, om zich met genoemde Vorstelijke personen te onderhouden.

De Koning van Pruissen heeft den 3den de terugreis naar zijne Staten aangenomen en onderweg een bezoek gebragt aan de Koningklijke Saksische familie. Hij werd den 10den te Berlijn verwacht.

— Den 1sten dezer is eene geldleening ten behoeve der schatkist opengesteld, bestemd om het rentegevende en niet-rentegevende staats-papierengeld in te trekken en te kapitaliseren in dier voege, dat minstens 2/3 der sommen in papierengeld en zilvermunt, die uit de leening voortvloeijen, tot dat einde zullen moeten worden gebezigd, terwijl de in staats-papierengeld betaalde sommen vernietigd zullen worden. De geldleening zal hoogstens 85 millioen gulden beloopen. De daarvoor uit te geven obligatien dragen 5 pCt. rente en worden verdeeld in 2 serien; van de eerste serie wordt de rente bij de Keizerlijke kassen in Oostenrijk betaald, van de tweede te Amsterdam, Frankfort aan den Main, Brussel en Parijs, in de specie dier plaatsen. Voor elke *f* 100 in staats-obligatien in de eerste serie moet *f* 95, en in de tweede serie *f* 100 voldaan worden. De inschrijving in deze geldleening wordt den 9den dezer maand geopend en den 27sten daaraanvolgende gesloten, terwijl degenen die vóór den avond van 16 September inschrijven, eene vergoeding van 2 pCt., en die vóór den avond van den 23sten September inschrijven, eene vergoeding van 1 pCt. van het nominaal bedrag hunner inschrijving ontvangen, met de verzekering dat hunne inschrijving zonder eenige vermindering zal worden aangenomen.

— Uit Verona wordt berigt, dat het bijeentrekken van troepen plotseling was gestaakt, en zij naar hunne vorige garnizoensplaatsen waren teruggezonden.

— De Regering moet aan de Russische wegens de verleende hulp tot demping van den Hongaarschen opstand 3,683,236 zilv. roebels voldoen, en heeft besloten die te betalen in 3 jaarlijksche termijnen tegen 5 pCt., gerekend van den 31sten Julij 1850.

VEREENIGDE STATEN.

Eene nieuwe onderneming op Cuba in de eerste helft van Augustus, onder Generaal Lopez, is beproefd, doch weder mislukt. Die Generaal heeft met omstreeks 450 personen Nieuw-Orleans verlaten, de waakzaamheid der Spaansche en andere oorlogsschepen, die op de expeditie pasten, weten te verschalken, en is te Cabanos, ongeveer 40 mijlen van Havannah, aan land gegaan. Spoedig ontstond er een hevig gevecht tusschen de aanvallers en de Spaansche troepen, waarbij de eerste verslagen en een 50-tal Amerikanen gevangen gemaakt zijn. Het verlies der Spaanschen wordt op 200 man begroot. Een deel der aanvallers is naar het gebergte gedreven, een ander naar hunne booten in zee, welke laatste echter bij Bahia Honda, door een Spaansch stoomvaartuig achterhaald, naar de Havannah gevoerd, en aldaar terstond doodgeschoten zijn. Men rekent hun getal op 52, waaronder de Kolonel Clendennin, drie Kapiteins, drie Luitenants, meestal Amerikanen. De Amerikaansche bladen toonen zich daarover zeer verbitterd, en melden, dat, ondanks deze nederlaag, eene nieuwe expeditie tegen Cuba zou worden gereed gemaakt; men noemt als aanvoerder daarvan den Generaal Gonzales. Dat gedeelte onder Lopez, hetwelk in het gebergte is geweken, zal waarschijnlijk trachten, zich naar Principe te begeven, alwaar laatstelijk een oproer uitgebroken, doch toen gedempt is. Als het hem gelukt, zijn doel te bereiken, en hij eensdeels versterking uit Amerika krijgt, aan den anderen kant afval van troepen op Cuba plaats grijpt, zoo als de Amerikaansche bladen berigten, dat reeds zou geschied zijn, dan zou zijne komst nog ernstige gevolgen voor de Spanjaarden kunnen hebben. Berigten hunnerzijds verzekeren, dat tot afval en den verderen doortogt van Lopez en de zijnen weinig kans bestaat, daar de bevolking op Cuba met de troepen wedijvert, om den aanval te keer te gaan. Zelfs spreekt men er van, dat het overschot der invallers, bij Arternusa, door een corps Spanjaarden over den spoorweg vervoerd, ingehaald en reeds mede gevangen genomen is, in welk geval hun geen ander lot dan de gefusilleerden te wachten stond.

Er heerscht hier groote opgewondenheid omtrent de zaken van Cuba. Er worden vele vergaderingen gehouden, er hebben uitrustingen plaats en men komt er openlijk voor uit, dat men allen spoed zal maken, om Lopez te hulp te komen. De regering der Vereenigde Staten heeft strikte bevelen gegeven, om dit tegen te gaan, en een kotter naar den mond der rivier afgezonden, om op alle uitgaande schepen het oog te houden, dat echter bij de opgewondenheid der bevolking te Nieuw-Orleans en elders in Vereenigde Staten, weinig zal baten. Te Nieuw-York is eene vereeniging van 18,000 personen gehouden, waarin het levendigst medegevoel voor den aanval tegen Cuba is aan den dag gelegd en er zijn aankondigingen in de straten geschied, »dat het bloed van 50 Amerikanen over wraak schreeuwt!" Men heeft in de vereeniging een besluit genomen, dat het volkenregt medebrengt, dat als een volk voor goede redenen de wapenen tegen een verdrukker opneemt, regt en edelmoedigheid eischen, dat alle welgeaarde lieden hen in de verdediging hunner vrijheid te hulp komen.

Het fusilleren van 50 Amerikanen, zonder iemand te sparen, wordt verder als eene daad van verregaande wreedheid voorgesteld, en zelfs de Amerikaansche Consul te Havannah, de Heer Owen, verantwoordelijk gesteld, zoodat men op diens terugroeping aandringt.

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN brengen bij deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat van den Heer Controleur der Directe Belastingen is ontvangen een Voljaars-Kohier voor de Belasting op het Personeel, over de dienst van 1851 en 1852, welke op den 3den dezer is executoir verklaard, en op heden aan den Heer Ontvanger is verzonden.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
VAN LIMBURG STIRUM,
Weth. fung. Burg.

LEYDEN, 8 September 1851.
Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, brengen bij deze ter kennisse van de Patentpligtige Ingezetenen binnen deze Stad, dat tot de afgifte der ingevulde Patentbladen over het Dienstjaar 1851 en 1852 nog zal worden gevaceerd ter Stedelijke Secretarie, op Donderdag en Vrijdag den 11den en 12den September aanstaande, des Namiddags van *vijf* tot *zeven* ure.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
VAN LIMBURG STIRUM,
Weth. fung. Burg.

LEYDEN, 8 September 1851.
Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen dezer Stad, dat de rekening en verantwoording van den Stedelijken Ontvanger over de dienst van 1850, van heden af gedurende *veertien* dagen ter lezing ligt ter Secretarie dezer Stad.

VAN LIMBURG STIRUM,
Weth. fung. Burg.

LEYDEN, 8 September 1851.
Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

Uit eenen brief van Haaksbergen aan Ds. Inckel door zijnen Broeder geschreven, nemen wij gaarne het navolgende over:

Het is hier allertreurigst, duizend Protestanten in het midden van eene veel grootere Roomsch-Katholieke bevolking, zonder bedehuis. Wat een bedehuis is, dat gevoelen wij, nu het ons door den noodlottigen brand is ontnomen geworden. Maar bij dat treurige, beleven wij hier ook zooveel wat het hart goed doet; van al de goederen, als linnen, spek, vleesch enz. die op straat en het veld gebragt waren, om ze voor het vuur te beveiligen, is er niets gestolen; die beroofd zijn van hunne woningen, worden met liefde opgenomen, door hen die bewaard zijn gebleven; gedurende den aanstaanden winter, zal ik een oud man en zijne twee dochters tot logeergasten hebben. Zoo leert ons het kwaad, dat over ons gekomen is, de liefde betrachten in den vollen zin des woords. Van de liefde der Gereformeerde gemeente in ons vaderland, verwacht de van haar bedehuis beroofde gemeente veel; in de stad uwer inwoning zullen er velen zijn, die mede iets tot den opbouw van het bedehuis zullen willen afstaan; God bekroone de vereenigde pogingen van allen, en geve, dat weldra het nieuwe bedehuis te Haaksbergen het moge verkondigen, dat in Nederland voortdurend de liefde eenen zetel heeft gevestigd.

De Ondergeteekenden willen zich gaarne belasten met het verzamelen van liefdegiften voor de ongelukkige Gereformeerde gemeente te Haaksbergen; elke gift, ook de kleinste zal met dankzegging aangenomen worden.

LEYDEN 8 Sept. 1851. NANNING BERKHOUT,
J. E. INCKEL.

— L. l. Zondag is bij de Godsdienstoefening in de Walsche kerk in het zakje gevonden *f* 2,50, voor de hulpbehoevenden door den brand te Haaksbergen, waarvan de bezorging aan den Wel-Eerw. Heer Inckel is opgedragen.

215de Staats-Loterij.

Trekking der Eerste Klasse.

1ste Trekking. Nos. 12285 en 19642 ieder een prijs van *f* 1000.
2de " Nos. 3565 en 19228 ieder een prijs van *f* 1,250. Nos. 999, 7554 en 17002 ieder een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

Gevoelig voor de vele blijken van deelneming ons betoond bij het verlies van ons Kindje, betuigen wij hiermede onzen hartelijken dank.

LEIDEN, 9 September 1851. J. H. EICHMAN,
C. S. J. S. EICHMAN, VAN GENNEP.

Voor de vele en hartelijke blijken van deelneming bij het verlies van den jongste hunner Lievelingen ondervonden, betuigen de Ondergeteekenden hunnen opregten dank.

ALBt. VAN LEEUWEN,
E. VAN LEEUWEN, WYNSTROOM.

De Rangschikking in het Faillissement van L. F. MEIJERAAN, *Koekbakker*, *Winkelier* en *Slijter in Sterke Dranken* te *Leyden*, is met de Bewijzen ter Griffie van de Arrondissements-Regtbank te *Leyden* nedergelegd.

Mr. P. P. P. KIST, *Curator.*

Al degenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de Nalatenschap van wijle Mejufvrouw JOHANNA MARIA PETRONELLA DOROTHEA SWAANENBURG, Weduwe van den Heer GODEFRIDUS JOHANNES HOLLIN, gewoond hebbende te *Leyden*, en aldaar op den 7den Augustus dezes jaars overleden, worden verzocht daarvan voor den 1sten October aanstaande, Opgave of Betaling te doen ten Kantore van den Notaris J. A. PRYN te *Leyden.*

E. M. P. TEN SANDE en JAN JARMAN, *Directeuren der Brandwaarborg-Maatschappij* te *Amsterdam*, adverteren, dat zij met goedvinden van de Wel Edele Heeren Commissarissen ten Kantore van gemelde Maatschappij op de Keizersgracht bij de Leliegracht, no. 2916, zullen vaceren op Woensdag 15 October dezes jaars en vervolgens des Woensdags en Zaturdags des Voormiddags van 10 tot 1 ure tot *betalen* van **5 pCt. Uitdeeling** over het 61ste afgeloopene Boekjaar tegen intrekking aan de geteekende Kwitantien.

De Ondergeteekende berigt bij deze dat de **VENNOOTSCHAP** onder de Firma van NOORTVEEN & Co. gevestigd te *Oegstgeest* en *Leyden*, door het overlijden van den Heer C. HOLBEEK is ontbonden en hij met de vereffening daarvan is belast. Zullende de Handel in **Lakken, Vernissen en Verfwaren**, onder dezelfde Firma voor rekening van den Ondergeteekende alleen worden voortgezet, terwijl de Heer J. H. NOORTVEEN te *Leyden* is gemagtigd om de Teekening der Firma per procuratie te mogen bezigen alleen en uitsluitend tot het Koopen en Verkoopen, bovenstaanden Handel betreffende.

LEYDEN, den 9 September 1851. W. P. VAN BEUGEN.

In den Boekhandel van P. H. VAN DEN HEUVELL, Breedestraat, wordt gevraagd: een vlugge, ordentlijke **LOOPJONGEN**, tusschen de 14 en 16 jaar oud.

Tot gemak der Ingezetenen en Schippers worden bij den Ondergeteekende Bestellingen aangenomen van zware blaauwe **Haard- en Kagchel-Turf**, tegen de minste prijzen, alwaar de Monsters ook voorhanden zijn.

H. WILDENBERG,
Schipper op de Botermarkt over de Karnemelksbrug alhier.

Een **Manuelijk Persoon** van de P. G., genegen zijnde om tegen voldoening van den Kost bij twee bejaarde menschen en eene meid in te wonen, op een aangenaam verblijf even buiten de Stad, adressere zich met vrijen brief onder Lett. M., bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, te *Leyden.*

Bij P. H. VAN DEN HEUVELL, te *Leyden*, is van de Pers gekomen en alom ten vervolge verzonden:

A. VON HUMBOLDT, KOSMOS. ONTWERP EENER NATUURKUNDIGE WERELDBESCHRIJVING. Naar het Hoogduitsch door Dr. E. M. BEIMA, 3e Deel, 1e Aflevering. De 2e Aflevering volgt spoedig.

Dit laatste, hoogst belangrijk Deel van het voortreffelijke werk, bevat: *de uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek in de bijzondere deelen der physische wereldbeschrijving.* Het zal de algemeene natuurschildering ophelderen, en, om het gebruik van het geheele werk gemakkelijk te maken, zal daarbij een inhouds-overzigt gegeven worden.

De Pillen van Holloway zijn een onfeilbaar middel voor ongesteldheden der vrouwelijke kunne.

De vrouwelijke kunne is in de verschillende tijdstippen van het leven aan ongesteldheden onderworpen, welke bijzondere geneesmiddelen vereischen, en het is thans eene algemeen aangenomen daadzaak, dat er geen heilzamer bestaat dan de *Pillen* van HOLLOWAY. Derzelver zuiverende eigenschappen maken haar onmisbaar voor jonge meisjes, voor moeders en voor eenigzins in jaren gevorderde vrouwen. Zij verspreiden zich door het ligchaam, zuiveren en versterken. De vrouwen in elken leeftijd kunnen dezelven vrijelijk gebruiken, en het is in de daad verwonderlijk te zien, welke weldadige uitwerking men al dadelijk bij het nemen van eenige weinige doses zal ontwaren, welke alle onregelmatigheid in het gestel weg nemen, en gezondheid en kracht wedergeven zullen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23,50.

Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23,90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 8 September.

	Rente		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$58\frac{3}{8}$	$58\frac{1}{2}$	$58\frac{1}{2}$
Dito Certificaten	" 3	"	$69\frac{1}{8}$	$69\frac{3}{16}$	$69\frac{1}{8}$
Dito dito	" 4	"	$90\frac{3}{16}$	$90\frac{3}{8}$	$90\frac{3}{8}$
Amortisatie Syndicaat	" $3\frac{1}{2}$	"	90	—	—
Handelmaatschappij	" $4\frac{1}{2}$	"	$109\frac{1}{4}$	$109\frac{1}{2}$	$109\frac{1}{2}$
O. I. Leening	" 4	"	$89\frac{1}{4}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg	"		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	" $4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Haarlemmermeer	" 5	"	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	" 5	"	$106\frac{5}{8}$	$106\frac{13}{16}$	$106\frac{5}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	" 5	"	—	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	" 5	"	$95\frac{3}{4}$	—	—
Dito 1840	" 4	"	$89\frac{5}{8}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	" 4	"	$89\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito Nieuwe	" 4	"	—	—	—
Inschrijving in Assign.	" 6	"	—	—	—
Certificaten van dito	" 6	"	$66\frac{3}{4}$	$66\frac{13}{16}$	—
POLEN, Obligatiën	" 4	"	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250	*f*	—	—	—
Dito dito 1835	" 500	"	—	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5	pCt.	$14\frac{7}{8}$	$14\frac{15}{16}$	$14\frac{15}{16}$
Dito dito Onbep. Stukken	" 5	"	$14\frac{7}{8}$	$14\frac{15}{16}$	—
Dito Obligatiën	" 3	"	$39\frac{1}{4}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	" 3	"	$34\frac{7}{8}$	35	35
Coupons Ardoins			$8\frac{1}{16}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	" 5	"	—	—	—
Dito	" 4	"	$65\frac{1}{2}$	—	—
Dito Metall.	" 5	"	77	$77\frac{1}{8}$	—
Dito Nieuwe	" 5	"	$81\frac{5}{8}$	82	82
Dito 1847	" $2\frac{1}{2}$	"	40	$40\frac{1}{8}$	—
BELGIE, Banc.	" $2\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	" $2\frac{1}{2}$	"	$48\frac{1}{4}$	$48\frac{3}{8}$	$48\frac{3}{8}$
BRAZILIE, 1824 100 £	5	"	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	" 5	"	84	$84\frac{1}{16}$	84
Dito dito	" 4	"	$33\frac{1}{4}$	—	—
VENEZUELA,	" $3\frac{1}{2}$	"	—	—	—
MEXICO,	" 5	"	$27\frac{5}{16}$	$27\frac{3}{8}$	$27\frac{5}{16}$
AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.70 à 75.

Koers van het Geld. Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2.

Braz. 1843. £ 100. 5 pCt. $89\frac{3}{4}$.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van A. W. EN ZN.